

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
közbenső ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.581/2019/4. szám

A tanács tagjai: Salamonné dr. Piltz Judit a tanács elnöke

. Zumbók Péter előadó bíró

. Döme Attila bíró

A felperesek: I. rendű
II. rendű
III. rendű

A felperesek képviselője:

űcs Péter Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

Rába Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Rába Zsolt ügyvéd)

Az alperes beavatkozója:

Alperesi beavatkozó

Az alperes beavatkozójának képviselője:

Csuka és Társa Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Csuka Péter ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.020/2019/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ővárosi Törvényszék 39.P.25.095/2014/66.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek mint együttes jogosultaknak 38.100 (harmincnyolcezer-száz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy a 70.000 (hetvenezer) forint le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

A közbenső ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Vné S.M., az I. rendű felperes házastársa és a II-III. rendű felperesek édesanyja 2009 nyarán jelentkezett az alperesnél, ahol borda környéki, csípőtáji és hátfájdalmi háttérében a IX. és X. csigolyákat érintő porckorongsérvet és jóindulatú csontdaganatot diagnosztizáltak. A panaszok megszüntetése érdekében javasolt, 2009. augusztus 18-án altatásban elvégzett műtétet követő ébresztés után a felperesek hozzátartozója nem érezte az alsó végtagjait, az alsó-végtagi reflexek nem voltak kiválthatóak. A haladéktalanul megkezdett szteroid terápia ellenére az alsó végtagokra kiterjedő bénulás nem oldódott, ezért 2009. augusztus 20-án ismét feltárták a műtėti területet. A második műtét és az azt követő hosszas rehabilitáció ellenére az alsó végtag érzéskiesése, illetve bénulása nem szűnt meg.
- [2] A bénulás megszüntetése céljából 2010 októberében újabb műtétet végeztek a Gerincgyógyászati Központ idegsebészetén. A műtét nem a várt eredményt hozta, a meglévő bénuláshoz a jobb kéz akkor kialakult bénulása társult. A rehabilitáció ellenére a felperesek hozzátartozójának állapota tovább romlott, teljesen inkontinenssé vált, mindennapos gondozásra és ellátásra szorult.
- [3] Vné S.M. a perindítás után, 2013. szeptember 25-én elhunyt.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperesek keresetükben vagyoni és nem vagyoni káraik megtérítésére kérték kötelezni az alperest. Vné S.M. halálát követően a perben általa előterjesztett kártérítési igényt jogutódaiként a II-III. rendű felperesek érvényesítették. Álláspontjuk szerint az alsó végtagok bénulását okozó neurológiai elváltozás az alperesnél végrehajtott műtét során következett be, és mivel az alperes megsértette az elvárható gondosság követelményét, ezért kártérítési felelősséggel tartozik.
- [5] Az alperes és beavatkozója érdemi ellenkérelmeikben a kereset elutasítását kérték.

Az első- és másodfokú közbenső ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségét Vné S.M. 2009. augusztus 18-án elvégzett műtétje kapcsán a nála bekövetkezett egészségkárosodással okozati összefüggésben a felpereseket ért károkért.
- [7] Döntését a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 318. § (1) bekezdésére, 339. § (1) bekezdésére és 348. § (1) bekezdésére, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 7. § (1) bekezdésére, 77. § (3) bekezdésére és 244. §-ára alapította.
- [8] A perben kirendelt szakértői intézmény idegsebész szakkonzultáns bevonásával készített és kiegészített szakvéleményét aggálymentesnek tartotta, és azt az ítélezése alapjául elfogadta. Annak alapján rögzítette, hogy az alperes által 2009. augusztus 18-án elvégzett műtétet követően a felperesek hozzátartozójánál maradandó egészségkárosodás alakult ki. Megállapította azt is, hogy a gerincvelő károsodásának oka lehetett eszközös manipuláció miatti gerincvelő sérülés, vagy relaxált állapotban történt mozgatus, és ehhez a műtét során fellépett szöveti véráramlás csökkenés, szöveti oxigenizáció csökkenés is társulhatott.
- [9] Ezt követően a kimentés körében az Eütv. 77. § (3) bekezdésében foglalt követelmény teljesülését vizsgálta. Ennek során figyelemmel volt arra, hogy a szakvélemény szerint a hasonló műtéteknél a

neuromonitor alkalmazása ugyan nem kötelező, de az lehetőséget ad a gerincvelő ingerületátvezetési képessége egy részének műtét közbeni megfigyelésére. Értékelte továbbá, hogy a károsodás a neuromonitor alkalmazása mellett is felléphetett volna, de ebben az esetben lehetőség lett volna a kóros jelek megjelenésekor a műtét felfüggesztésére, és ezzel a sérülés megelőzésére. Ebből arra a következtetésre jutott, hogy az alperes alkalmazottainak a szövődmény minél kisebb eséllyel való bekövetkezése érdekében neuromonitort kellett volna alkalmazniuk. Emiatt azt állapította meg, hogy az alperes az ellátás során nem a megfelelő gondossággal járt el.

- [10] A II-III. rendű felperesek és az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét részben megváltoztatta, és a II-III. rendű felperesek tekintetében az alperes kártérítő felelősségét a 2009. augusztus 18-án elvégzett műtét kapcsán Vné S.M-et ért károkért is megállapította, egyebekben az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyta.
- [11] Kiemelte, hogy a 2009. augusztus 18-i gerincműtétnek - a felperesek hozzátartozója által is - ismert szövődménye volt az átmeneti, illetve tartós bénulás. Álláspontja szerint az alperestől elvárható volt, hogy minden olyan intézkedést megtegyen, és minden olyan eszközt alkalmazzon, ami az adott időszak orvosszakmai színvonalán lehetővé tette volna az említett szövődmény kialakulásának megelőzését. Mivel erre a neuromonitor alkalmazása esélyt biztosíthatott volna, ezért - a szakértő megállapításával egyetértve - szakmailag a kellő gondosság elvével összeegyeztethetetlennek minősítette, hogy olyan intézményben végezzék el ezt a típusú gerincműtétet, ahol nem áll rendelkezésre neuromonitor.
- [12] Rámutatott arra, hogy a szakértő a véleménynyilvánításakor az egészségügyi ellátás káresemény idején fennállott magyarországi helyzetéből indult ki. Ennélfogva súlytalannak tekintette az alperesnek azt a hivatkozását, hogy a 2009. évi gazdasági viszonyok között nem volt tőle elvárható a neuromonitor beszerzésének finanszírozása. Az alperesnek azzal az okfejtésével sem értett egyet, hogy a szóban forgó típusú műtétek elvégzésére nem kapott volna engedélyt, ha nem rendelkezik az ahhoz szükséges eszközökkel. Ezt azzal indokolta, hogy önmagában az engedély meglétéből nem lehet ilyen következtetést levonni; az engedély birtokában az alperesnek kellett volna gondoskodnia azoknak az eszközöknek a beszerzéséről, amelyek lehetővé tették volna a szövődmény megelőzését.
- [13] Mindezek alapján azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett az elvárható gondosság követelményének megsértésére. Miután azonban a közbenső ítéletéből nem tűnt ki, hogy az alperes kártérítési felelőssége a jogutódok felé is fennáll, ennek egyértelmű megállapítását a rendelkező rész fentiekben ismertetett tartalmú megszövegezésével pótolta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] A jogerős közbenső ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a kereset elutasítását kérte.
- [15] Megsértett jogszabályhelyként a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. §-át jelölte meg. Előadta, hogy a bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem körültekintően mérlegelték, és téves ténybeli következtetéseket vontak le.
- [16] Hangsúlyozta, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint az elvárható gondosság jogi kategória, amelynek minősítése bírói és nem szakértői feladat. Érvelése szerint az adott esetben a szakértő egy olyan eszköz alkalmazását állította a gondosság középpontjába, amelynek alkalmazását sem jogszabály, sem protokoll nem írja elő.
- [17] Megismételte azt a hivatkozását, hogy ilyen jellegű műtéteket a működési engedély alapján végezhet, és azokhoz az Országos Egészségbiztosítási Pénztár finanszírozást nyújt. Továbbra is állította, hogy ha a neuromonitor alkalmazása kötelező lenne, akkor arra a fenntartó beszerzési kötelezettséget írta elő, és annak hiányában nem nyújthatná ezt az ellátást, de ilyen kötelezettsége a

műtét időpontjában nem volt, és jelenleg sincs.

- [18] Felhívta az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről, valamint a működési engedélyezési eljárásról szóló 96/2003. (VII. 15.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdését és az egészségügyi szolgáltatás fogalommeghatározását tartalmazó Eütv. 3. § e) pontját.
- [19] Kifejtette, hogy a szakértő általa kifogásolt megállapításának és a bíróságok azon alapuló jogi indokainak elfogadása olyan többletterhet jelentene az egészségügyi szolgáltatók számára, amely túlmutat az elvárható gondosságon, mert mindig lesz olyan eszköz, amely fejlettebb, amellyel nagyobb esély van a szövődmények elkerülésére. Utalt arra, hogy ilyen követelmények támasztása az ellátórendszer összeomlásához vezetne.
- [20] A felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben elsődlegesen a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását, másodlagosan a jogerős közbenső ítélet hatályában fenntartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [22] A Kúria a Pp. 275. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelem keretei között eljárva, a felülvizsgálati eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a jogerős közbenső ítélet az alperes által megjelölt okból nem jogszabálysértő.
- [23] A felülvizsgálati ellenkérelemben foglaltakkal szemben az alperes által kért felülvizsgálatnak eljárásjogi akadálya nem volt. A felülvizsgálati kérelem ugyanis megfelelt a Pp. 272. § (2) bekezdése, és arra tekintettel az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontja által támasztott tartalmi követelményeknek. Az alperes abban a megsértett jogszabályhelyet megjelölte, és a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírta. Mivel ennek alapján a jogszabálysértés beazonosítható volt, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítására - a felülvizsgálati ellenkérelemben is felhívott Pp. 272. § (3) bekezdésére figyelemmel - nem adhatott okot, hogy az alperes a Pp. 206. §-ának álláspontja szerint helytelenül alkalmazott bekezdését nem tüntette fel. A bizonyítékok nem körültekintő mérlegelését és a téves ténybeli következtetések levonását kifogásolta, ami a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére történt felülvizsgálati hivatkozást jelentett. Jóllehet az ezzel összefüggő felülvizsgálatra - a későbbiekben részletezettek szerint - csak szűkebb keretek között van lehetőség, de ebből - a felülvizsgálati ellenkérelemben előadottakkal ellentétben - nem következik, hogy a mérlegelés körében fogalmilag kizárt a jogszabálysértés megvalósítása.
- [24] A felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg (BH 1999.44.). A felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna; az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (BH 2013.119.II.). A bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésének hiányában a bizonyítékok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség (BH 2017.155., BH 2012.179.).
- [25] A keresettel érvényesített jog fennállásának vizsgálatakor a bíróságok helytállóan indultak ki abból a tényből, hogy a felperesek hozzátartozójának maradandó egészségkárosodása az alperes által 2009. augusztus 18-án elvégzett gerincműtét szövődményeként alakult ki. Mivel ez a kártérítési felelősség szükségképpen feltételeinek meglétét jelentette, ezért az alperes annak bizonyításával mentesülhetett a felelősség alól, hogy eljárása megfelelt az Eütv. 77. § (3) bekezdésében

meghatározott gondossági mércének. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében helyesen utalt arra, hogy az elvárható gondosság megítélése a bíróság feladata, azonban ennek mérlegelése minden esetben az adott ügyben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján történhet, az alapul szolgáló szakkérdések megválaszolása pedig szakértői kompetenciába tartozik (Kúria Pfv.III.21.314/2018/12., Pfv.III.20.864/2010/7.). Az elsőfokú bíróság ennek megfelelően határozott a szakértő (szakértői intézmény) kirendeléséről, és a jogalapi döntését mindkét fokú bíróság az aggálymentesnek tartott szakvéleményre alapította. Az alperes ugyanakkor a szakvélemény fogyatékoságára és az emiatt indokolt, a Pp. 182. § (3) bekezdésében feltüntetett bírói intézkedések elmulasztására a felülvizsgálati kérelmében nem hivatkozott. Ehhez képest a szakértői bizonyítás eredményét a bíróságok helyesen értékelték, és a szakvélemény lényegi megállapításainak alapulvételével foglaltak állást a felróhatóság kérdésében. Nem vitatott tény, hogy az alperes működési engedéllyel rendelkezett, és az adott műtétet elvégezhette, illetve hogy megfelelt a személyi és tárgyi minimum feltételeknek. Annak megítélése azonban, hogy a neuromonitor alkalmazása adott esetben elvárható lett volna-e, jogkérdés, amely az összes bizonyíték, köztük a szakvélemény együttes értékelésével volt megítélhető. Az ügyben eljáró bíróságok bizonyítékmérlegelése a Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelő, okszerű volt. Miután pedig az alperes a felülvizsgálati kérelmében sem az Eütv. 77. § (3) bekezdésének, sem a Ptk. 339. § (1) bekezdésének megsértését nem állította, az általa vitatott, a kártérítési felelősség fennállására vonatkozóan levont jogi következtetések helyessége a felülvizsgálati eljárásban nem volt vizsgálható.

- [26] A Kúria a kifejtettekre figyelemmel, a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [27] A Kúria a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése szerint, a 4/2009. (XII. 14.) PK vélemény II.1. pontjára, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésére, valamint 4/A. § (1) bekezdésére tekintettel kötelezte az alperest a felperesek részéről felmerült - az általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíjból álló - felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.
- [28] Az alperes teljes személyes illetékmentessége [az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja] miatt le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az Itv. 74. § (3) bekezdése alapján alkalmazott 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.
- [29] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - az alperes kérelmére - tárgyaláson bírálta el.
- [30] A közbenső ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. november 25.

Salamonné dr. Piltz Judit s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző
HM